

זמן שהם דוחים אפילו את השבת, כל שכן שהם דוחים את היום טוב לכולי עלמא.⁽¹⁸⁾

וסומכין עליהם, אף שסמיכה ביום טוב איסור שבות היא, שהיות ומותר להביאן לא גזרו שבות לבטל מצות סמיכתן [רש"י].

הרי למדנו, כי לדעת בית הלל מביאין עולת ראייה ביום טוב, ואי אפשר לפרש משנתנו שנקטה גבי עולת ראייה "במועד", משום שביום טוב אינה באה כלל.

ולפיכך משנינן באופן אחר:

לעולם הא דנקט בתנא במשנתנו "במועד", משום שביום טוב אינן באות כלל.

ומיהו, לא מדובר בעולת ראייה אלא בעולות נדרים ונדבות.

וחסורי מחסרא משנתנו, והכי קתני בה:

עולות נדרים ונדבות — רק בחולו של מועד באות, אבל ביום טוב אינן באות כלל.⁽¹⁹⁾

ועולת ראייה באה אפילו ביום טוב, וכשהיא באה אינה באה אלא מן החולין בלבד, ואפילו לא על ידי טפילה.

ושלמי שמחה באין אף מן המעשר.

וחגיגת יום טוב הראשון של פסח: בית שמאי אומרים: אינה באה אלא מן החולין,

דחלוקים השלמים מן העולה.

19. כתב רש"י: ואפילו לבית הלל סבירא ליה לתנא דמתניתין דנדרים ונדבות אין קריבין ביום טוב [בין של עולה ובין של שלמים], וכי שרו בית הלל בעולת ראייה ושלמי חגיגה אע"פ שיש להן תשלומין עיקר מצוותן ביום ראשון דכתיב וחגותם "אותו" ביום ראשון משמע. וברש"י ביצה יט א ד"ה אבל נדרים ונדבות, פירש הטעם שמקריבין חגיגה וראייה אע"פ שיש להם תשלומין כל שבעה [ודמיא לנדרים ונדבות שאין מקריבין, כיון שיכול להביאן בזמן אחר] משום דחיישינן שמא יאנס ולא יקריבנה בשאר הימים. ראה שם ובדף כ ב בגמרא וברש"י, ובשפת אמת כאן.

ומה שכתב רש"י כאן בטעם משנתנו המדברת על עולה: סבירא ליה לתנא דמתניתין דנדרים ונדבות אין קריבין ביום טוב, היינו משום דאיכא מאן דאמר אפילו נדרים ונדבות של עולה קריבין ביום טוב לבית הלל [כמבואר בביצה כ ב, ונזכר לעיל].

כיון, והובאו דבריו בהערה לקמן יז א, וראה גמרא ותוספות פסחים עו ב, ובגמרא פסחים ע ב שהביאו התוספות שם.

18. ברש"י בסוגייתנו כתב "דקסברי בית שמאי: לכם ולא לגבוה" כלומר: לא התירה תורה אלא מלאכת אוכל נפש להדיוט, שנאמר: אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם, ודרשינן "לכם ולא לגבוה".

ומשמע דוקא לבית שמאי, אבל לא לבית הלל.

וצריך לפרש כוונתו, דהיינו לאותו מאן דאמר דסבירא ליה אליבא דבית הלל, אפילו נדרים ונדבות של עולה שאין בהם צורך הדיוט, שכולה לגבוה, אף אלו מקריבין ביום טוב, ועל כרחך דלא דרשי לכם ולא לגבוה.

ומיהו בביצה יט א מבואר, דאיכא למאן דאמר נדרים ונדבות של שלמים קריבים לבית הלל אבל לא נדרים ונדבות של עולה, ולדעתו כתבו התוספות בביצה יב א וכו ב, דאף בית הלל מודו דדרשינן לכם ולא לגבוה, והיינו טעמא